

Svedala kommuns Biblioteksplan 2019-2023

antagen av kommunfullmäktige 2020-02-26 § 13

Gäller från
2020-03-01

Enligt bibliotekslagen (SFS 2013:801) ska alla kommuner anta en biblioteksplan för sin verksamhet. Den biblioteksverksamhet som kommunen bedriver som huvudman ska ingå och för Svedala är det folkbibliotek och skolbibliotek. Folkbiblioteken lyder under bibliotekslagen och skolbiblioteken under skollagen. Andra styrdokument är internationella, nationella, regionala och lokala riktlinjer som finns som bilaga till den här planen.

Svedala

Svedala kommun växer i snabb takt. Fram till 2035 visar prognoserna på en befolkningsökning med nästan 20 %. Många som flyttar in är unga familjer med barn men även pensionärer står för en stor ökning. Allteftersom kommunen växer och antal kommuninvånare blir fler ökar kraven på en biblioteksverksamhet som utvecklas i samklang med både lokalsamhället och omvärlden.

Biblioteken i Svedala ska verka för en sammanhållen kommun med likvärdig tillgång till biblioteksservice. Användardialog och samverkan är centralt för bibliotekets arbete med bildning och lärande. Det är en förutsättning både för ett livslångt lärande och för att bygga gemenskap och relationer i lokalsamhället. Biblioteken spelar en stor roll för utvecklingen av den attraktiva kommunen.

Biblioteksverksamheten i Svedala är djupt förankrad i det demokratiska uppdraget och samtidigt i ständig förändring. Biblioteken arbetar aktivt för att vara lyhörda, angelägna mötesplatser, väl synliga i lokalsamhället. Ambitionen är att både väcka och stötta medborgarnas vilja till engagemang, bildning, inflytande och delaktighet. För att uppnå detta präglas verksamheten av Svedala kommuns värdeord hållbarhet, öppenhet, engagemang och mod.

Biblioteket verkar för att nå utanför bibliotekslokalerna genom relationsbyggande och samverkan med lokalsamhället. Biblioteksverksamheten ska inte vara bunden till biblioteksrummet utan tar sig an det demokratiska uppdraget även på andra arenor. För att nå fler och säkra verksamhetens relevans i framtiden arbetar biblioteket aktivt för att öka deltagandet från en bredare målgrupp.

Demokratiskt uppdrag

Grunden i en demokrati är att fritt kunna ta del av information, kultur och den aktuella samhällsdebatten. Detta är en förutsättning för att kunna bilda sig en egen uppfattning om olika synsätt, berättelser och frågor. På samma sätt är läsning, språk, fantasi och kritiskt tänkande inte bara vägar till lärande utan också till en plats i samhället, en hållbar framtid och ett självständigt liv. Tillgång till information och möjligheter till lärande ska därför finnas för alla medborgare oavsett språkkunskaper, ekonomiska förutsättningar, utbildning, funktionsvariation eller förmåga att fysiskt ta sig till biblioteket. Biblioteket ska vara ett fönster mot lokalsamhället och omvärlden som öppnar upp för nya intryck och berättelser.

Mediesamlingarna ska vara relevanta och uppdaterade och innehållet ska baseras på såväl bibliotekarieprofessionens urval som inköpsförslag från medborgarna. Regelbunden gallring bidrar till samlingarnas aktualitet och tillgänglighet. För att skapa en hållbar och transparent hantering i både inköps- och gallringsarbetet, utgår personalen från bibliotekets riktlinjer för mediehantering.

Ett tillgängligt kulturarv på biblioteket är en demokratisk rättighet och ett sätt att vidga samlingarna och få in dåtid, samtid och framtid i en lokalt förankrad kontext. Kulturarvet ska vara tillgängligt för alla medborgare oavsett förkunskaper, ursprung eller ålder. Genom att synliggöra den lokala historien i den lokalsamling som finns arbetar biblioteket också för att uppmuntra medborgarna att närma sig kulturarvet och sina rötter.

Lärande sker på många olika sätt och ett vidgat bildningsbegrepp är ett led i bibliotekets arbete med att bli relevanta för alla Svedalabor. Förutom mediesamlingen ska därför olika vägar till kunskap erbjudas såsom programverksamhet, handledning, digitalt utbud, labbmöjligheter och kreativt skapande. Att en del av detta erbjuds på nya arenor, utanför det traditionella biblioteksrummet, är även det en förutsättning för bibliotekets relevans.

Verksamhetens tre delar

Biblioteken i Svedala vill bredda deltagandet och vara angelägna för fler. Vi är därför lyhörda för medborgarnas olika behov och önskemål och för att möta dessa består verksamheten av tre likvärdiga delar; en fysisk, en digital och en rörlig.

Fysiska biblioteket

Det fysiska biblioteket är en av få platser i samhället som är öppen för alla människor. Biblioteket är en plats och en miljö där det sker väntade och oväntade möten, kunskapsutbyten och delaktighet utan kostnad eller krav på motprestation.

Biblioteksrummet är också en viktig och trygg plats för relationsbyggande, inspiration, läsning, upplevelser och personlig service. Här tar ingen plats på någon annans bekostnad. Under

bemannade tider erbjuder personalen professionell och personlig vägledning och genom meröppet förändras servicen till att besökaren fritt väljer tillgången till det fysiska biblioteket.

Under 2021 ökar tillgängligheten ytterligare i och med öppnandet av Svedalas nya bibliotek. Då är alla tre folkbibliotek i kommunen meröppna och nya lokaler bidrar positivt till en utveckling av hela verksamheten. Genom meröppet och flexibla lokaler främjas dessutom bibliotekets uppdrag om delaktighet och inkludering.

Digitala biblioteket

Det digitala biblioteket är tillgängligt dygnet alla timmar året om och kan nås från publika datorer i biblioteket, hemifrån, utomlands eller på språng i olika mobila enheter. I det digitala biblioteksrummet kan låntagare använda e-tjänster såsom databaser och e-medier och dessutom vara medskapande genom att lämna recensioner och kommentarer. Ytterligare en e-tjänst som det digitala biblioteket erbjuder är ett aktuellt och brett filmutbud via en särskild streamingtjänst.

Biblioteket har en både förmedlande och teknisk roll och verkar för att minska de digitala klyftorna i samhället genom att handleda i de frågor som dagligen uppstår. Därför ska tjänster och tekniska lösningar som kan förväntas av en samtida biblioteksverksamhet erbjudas. Det digitala utbudet stärks ytterligare genom en attraktiv och aktiv hemsida, fortbildning av personalen och utökad teknisk utrustning på biblioteken.

Rörliga biblioteket

I den rörliga verksamheten arbetar biblioteket med sitt demokratiska uppdrag på nya sätt. Det kan vara programverksamhet utanför bibliotekets lokaler, externa samarbeten eller något oväntat och situationsanpassat ute i lokalsamhället. Genom det rörliga agerandet kommer biblioteket närmare lokalsamhället, skapar nyfikenhet och nya engagemang och blir en plattform för fler upplevelser, röster, möten och berättelser.

Den rörliga verksamheten bidrar till att sänka trösklar. Genom användarinvolvering, omvärldskunskap och ett utvidgat samarbete med lokalsamhället får biblioteksverksamheten ett bredare innehåll och blir därmed en angelägenhet för fler.

Medborgarna är viktiga medproducenter i biblioteksverksamheten och ett utifrån- och in perspektiv ska fortsätta att genomsyra bibliotekets alla delar och bidra till en angelägen verksamhet baserad på kvalitet, tillgänglighet och tillhörighet.

Skolbibliotek

I Svedala kommun ska barn och unga erbjudas likvärdiga förutsättningar och skolans vision är att "Alla ska ges möjlighet att lyckas". Där utgör starka skolbibliotek en nyckelfråga men tillgången till skolbiblioteksservice varierar mellan skolorna. Skolbiblioteken har ett pedagogiskt uppdrag att öka

elevernas måluppfyllelse och dess roll regleras i skollagen. Skolbiblioteket är mycket mer än det fysiska rummet och det krävs kunskaper om hur skolbiblioteksfunktionen kan integreras med den pedagogiska verksamheten för att den ska ge full effekt hos elever och personal.

Folkbiblioteket och skolbiblioteket ska samverka och vara delar i en gemensam helhet där det livslånga lärandet står i fokus. För att göra detta krävs samordning för ökad kompetens, verksamhetsutveckling och samsyn.

Fokusområden under planperioden

- Digital kompetens och delaktighet
- Stärkta skolbibliotek
- Rörliga biblioteket utvecklas
- Programverksamheten når fler med extern samverkan och medskapande

Uppföljning

Bibliotekets verksamhet utvärderas och följs upp i ett systematiskt kvalitetsarbete.

BILAGA

Länklista: lagar, förordningar och styrdokument

Bibliotekslag 2013:801

Svedalas kommuns Plan för kultur, kulturskola, bibliotek och fritid 2019-2023.

UNESCO:S folk- och skolbiblioteksmanifest

Skollag 2010:800

Nationell biblioteksstrategi

Regional kulturplan för Skåne 2016-2020